

Adviescommissie Samenwerkingsverbanden Radboud Universiteit

1-10-2024

1. Doelstelling

Volgens onze missie draagt de Radboud Universiteit bij aan een gezonde, vrije wereld met gelijke kansen voor iedereen. Een adviescommissie wordt ingesteld om te beoordelen of samenwerkingsverbanden niet fundamenteel in strijd komen of zijn met deze missie en daarmee samenhangende kernwaarden nieuwsgierigheid, verbinding en reflectie. Deze *adviescommissie samenwerkingsverbanden* zal, gevraagd en ongevraagd, advies uitbrengen aan college van bestuur en decanen van de Radboud Universiteit.

2. Academische samenwerkingsverbanden waarover deze commissie adviseert

- I. Formele samenwerkingsverbanden op het niveau van de universiteit.
- II. Extern gefinancierde onderzoeks- en onderwijsprojecten en -programma's.

Ad I. Op universitair niveau (getekend door CvB) zijn dit:

- a. in de eerste plaats samenwerkingsverbanden op institutioneel niveau zoals Erasmus+ uitwisselingscontracten en samenwerkingsconvenanten tussen instellingen;
- b. daarnaast kunnen dit (inter)nationale samenwerkingsverbanden zijn, al dan niet extern gefinancierd, die het mandaat van een decaan overstijgen of waarbij meerdere faculteiten bij betrokken zijn.

Ad II. Op faculteitsniveau (getekend door decanen) zijn dit samenwerkingsovereenkomsten binnen extern gefinancierde onderzoeks- en onderwijsprojecten en -programma's. zoals het EU-kaderprogramma, NWO-samenwerkingsprojecten met internationale partners of overeenkomsten betreffende internationale consortia (bijvoorbeeld [Atlas](#)).

NB: Het gaat in beginsel dus *niet* om individuele samenwerkingen tussen academici.

3. Beoordelingen die primair elders zijn belegd

Voor verschillende onderwerpen zijn er al commissies belegd waar onderzoek, onderwijs en/of bedrijfsvoering worden beoordeeld.

- *Onderzoeksethiek*: kwesties zoals privacy, minderjarigheid/wilsonbekwaamheid, belasting/risico's t.a.v. onderzoekdeelnemers bij de beoogde samenwerking waarvoor toestemming van een (externe) ethische commissie nodig is; hiervoor zijn diverse ethische toetsingscommissies op facultair niveau.
- *Duurzaamheid*: beoogde samenwerkingen waarbij de vraag is of de beoogde partner(s) en het doel van de samenwerking passen binnen de duurzaamheidskaders die de universiteit hiervoor hanteert; hiervoor is een commissie in oprichting.
- *Sensitieve technologieën/dual-use (kennisveiligheid)*: sensitieve technologieën die worden gebruikt tijdens de samenwerking en mogelijke dual-use van sensitieve technologieën, zowel

in de aanvraag als in de te verwachten resultaten van het project; hiervoor bestaat reeds het [adviesteam kennisveiligheid](#).

- *Leveringscontracten*: afspraken met leveranciers die goederen of diensten leveren aan de Radboud Universiteit; hiervoor bestaat reeds het beleid [inkopen met impact](#).

Wanneer adviesaanvragen primair betrekking hebben op bovengenoemde kwesties zullen ze primair in de daarvoor bestemde commissies belegd worden;; dit betekent niet dat de kernwaarden die bij deze beoordelingen zijn betrokken, niet óók bij beoordeling door de adviescommissie samenwerkingsverbanden aan de orde kunnen komen.

4. Uitgangspunten bij de beoordeling en advisering inzake samenwerkingsverbanden

Bij de uitoefening van haar beoordelings- en adviseringstaak hanteert de commissie de volgende uitgangspunten.

- a) De commissie werkt met een efficiënt, transparant en voor betrokkenen veilig adviseringsproces dat zorgvuldig is en zoveel mogelijk consistent is over tijd en context.
- b) De commissie werkt in opdracht van het college van bestuur, en rapporteert jaarlijks achteraf over de behandelde casussen.
- c) Het beoordelingskader is onafhankelijk van de specifieke expertise van commissieleden toepasbaar.
- d) Waar de commissie dit nodig acht kan zij voor specifieke expertise t.a.v. de casuïstiek gebruik maken van expertise van derden, binnen of buiten de universiteit, die hun kennis kunnen verstrekken over de situatie in individuele casussen.
- e) Individuele samenwerkingen waarvoor geen overeenkomst behoeft te worden afgesloten hoeven niet te worden beoordeeld, maar indien een onderzoeker of onderzoeksgroep hierover wel een advies wenst ten aanzien van de eigen samenwerking, kan de commissie hierover om een advies worden gevraagd.
- f) De commissie kan over eerder genomen samenwerkingsbesluiten opnieuw adviseren, indien de commissie daartoe aanleiding ziet.
- g) De commissie zal een leidraad ontwikkelen voor een eerste beoordeling van fundamentele schending van de kernwaarden van de Radboud Universiteit. Deze leidraad is gebaseerd op het uitgangspunt dat bij het beoordelen van samenwerkingsverbanden op instellingsniveau *niet* wordt omschreven aan welke voorwaarden een beoogde samenwerkingspartner en het gebied of land waarin de samenwerkingspartner zich bevindt moet voldoen, maar dat wordt benoemd welke gedragingen van een beoogde of bestaande samenwerkingspartner tot niet aangaan of beëindigen van de samenwerking moeten leiden. Dit is het geval als de institutionele kernwaarden, zoals tot uitdrukking komend in de missie van de Radboud Universiteit, wezenlijk in gevaar kunnen komen door de samenwerking, specifiek indien één of meer van de volgende kwesties het geval is:
 - i. bij de samenwerking met deze samenwerkingspartner komt de kwaliteit of integriteit van het onderwijs en/of onderzoek van de Radboud Universiteit zelf in het geding;
 - ii. gedragingen van de samenwerkingspartner jegens diens *eigen* medewerkers en/of studenten gaan *op fundamentele wijze* in tegen de missie en de universitaire kernwaarden van de Radboud Universiteit;
 - iii. door de samenwerking met de samenwerkingspartner draagt de Radboud Universiteit aanwijsbaar bij aan [ernstige mensenrechtenschendingen](#) (dit kan bijvoorbeeld spelen

indien de samenwerkingspartner zich bevindt in een gebied of land in oorlog of betrokken in een grootschalig conflict).

- h) Bij de afweging of deze drie kwesties mogelijk aan de orde zijn maakt de commissie gebruik van externe en gezaghebbende bronnen die op brede instemming kunnen rekenen en van geldend beleid, zoals de Nederlandse en Europese gedragscodes voor wetenschappelijke integriteit. De [Nederlandse](#) gedragscode definieert de principes van wetenschappelijke integriteit voor goede onderzoekspraktijken en zorgplichten voor de instellingen. Fundamentele academische en morele waarden, zoals [academische vrijheid](#) en [open science/kennisdeling](#) zijn hier relevant, met als aandachtspunten of de academische vrijheid van wetenschappelijke medewerkers en studenten wordt gewaarborgd en of kennis op een open wijze wordt vergaard en gedeeld. Voor het dual-use/kennisveiligheid aspect kan onder meer gebruik worden gemaakt van het [kennisveiligheidsloket](#) van de Rijksoverheid, van veiligheidsdiensten over de betrokkenheid van landen en instellingen, en het [Europees overzicht van sensitieve technologieën en dual-use](#). Bij de beoordeling van mensenrechten, waarvan de definitie en de toepassing daarvan zich door de tijd heen ontwikkelen, biedt het gebruik van het begrip *ernstige schendingen van mensenrechten* zoals toegepast in de [wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten](#) houvast. Daarnaast zijn overzichten van de Verenigde Naties en de Raad van Europa met mensenrechteninstrumenten bruikbaar, en dat geldt ook voor de toepassing ervan door internationaal rechterlijke instanties (minder bruikbaar voor deze commissie zijn oordelen van politieke internationale organen). Ten slotte kunnen zowel eerdere ervaringen met beoogde samenwerkingspartners als meldingen daarover in media een rol spelen bij de beoordeling door de commissie, maar deze zal bij gebrek daaraan zelf geen inlichtingenwerk kunnen doen voor haar advieswerk.
- i) De adviescommissie betreft de onder paragraaf g. beschreven raadplegingen bij haar beoordeling en komt, zo nodig met inbreng van kennis door expert(s), tot een advies aan de beoogde ondertekenaar (CvB of decaan). Bij complexe afwegingen kunnen methodieken gebruikt worden zoals een zgn. moreel beraad, of een andere beproefde afwegingsmethodiek. Op projectniveau kan het doel van een samenwerking daarbij mede gewogen worden (*do no harm/do some good*) en de mate waarin nadelen van de samenwerking (op kwesties i/ii/iii in par. f) daarin meewegen. Gedurende haar werkzaamheden zal de commissie zich op de hoogte stellen van, c.q. verhouden tot, de werkwijze van vergelijkbare adviescommissies aan andere (Nederlandse) universiteiten.
- j) De tekenbevoegde - het CvB of de betrokken decaan - neemt het uiteindelijke besluit tot al dan niet ondertekenen of bekrachtigen van de samenwerkingsovereenkomst, waarbij het advies van de commissie zwaar wordt meegewogen hetgeen leidt tot een beargumenteerde beslissing.

5. Prioriteitsvolgorde van af te wegen samenwerkingsverbanden w.b. hiërarchie en formaliteit

1. In eerste instantie worden de *bestaande samenwerkingsverbanden op instellingsniveau* (zie onder paragraaf 2, cat. 1a) afgewogen en van advies voorzien; het gaat hier om nu geldige convenanten gesloten op CvB-niveau en de uitwisselingscontracten in het kader van Erasmus+. Uiteraard geldt dit ook voor nieuw af te sluiten convenanten en uitwisselingscontracten.
2. Als tweede worden de *nieuwe en te verlengen* samenwerkingsovereenkomsten afgewogen waarvoor ofwel het CvB (cat. 1b) ofwel een decaan (cat. 2) dient te tekenen.

3. *Reeds lopende* samenwerkingsverbanden die werden gesloten tussen instituten waarvoor CvB of decaan heeft getekend worden door de adviescommissie afgewogen indien de tekenbevoegde daartoe een verzoek indient. Zo'n verzoek kan worden ingegeven door de vraag daarnaar van het betrokken instituut of van bij het samenwerkingsverband betrokken medewerkers of studenten van dit instituut.
4. Bij gelijktijdige verzoeken zal prioriteit worden gegeven aan (beoogde of bestaande) samenwerkingsverbanden met instellingen of instituten die zich in grootschalige conflictgebieden bevinden en/of waar sprake is van schending van mensenrechten.
5. Internationale samenwerkingen die vallen onder de Stichting Radboud Universitair Medisch Centrum (en dus niet onder de Stichting Radboud Universiteit) kunnen ad 1-4 worden meegenomen (dit geldt voor EU-kaderprogramma-projecten van de Faculteit Medische Wetenschappen).
6. Na enige tijd vindt een *evaluatie* plaats (cf. opdrachtgegevens vanuit CvB) van de ontwikkelde werkwijze van de commissie; op grond van de evaluatie zal de commissie het cvb adviseren hoe een bestendige werkwijze kan worden ontwikkeld die uitvoerbaar is ook in relatie tot de andere te evalueren aspecten van samenwerkingsverbanden (zoals kennisveiligheid, duurzaamheid en ethische toetsing, zie sectie 3 hierboven).
7. Zowel de werkwijze van de commissie (in dit document beschreven) alsook de leden van de commissie worden om bovengenoemde reden in eerste instantie voor de duur van het lopend academisch jaar ingesteld in de vorm van een opstartproject.
8. Parallel aan de opstart van de commissie loopt een participatieproject waarbij de werkwijze en afweging van de commissie in een iteratief en interactief proces worden afgestemd met vertegenwoordigers van medewerkers en studenten. *Dit wordt separaat beschreven (bijlage).*
9. NB Individuele onderzoekers die (willen) samenwerken met andere onderzoekers wegen zelf af, of hun samenwerking met (internationale) partners morele aandachtspunten heeft die nadere aandacht behoeven. Het afwegingskader van de adviescommissie samenwerkingsverbanden levert daarvoor de relevante criteria. Uiteraard kan de adviescommissie hen bij twijfel daarover te woord staan en eventueel ook adviseren.

6. Tijdpad voor opstart van de commissie

Voorstel aanpak adviescommissie (september 2024)

- Een plan van aanpak wordt besproken in het CvB als voor de in te stellen adviescommissie samenwerkingverbanden.
- De ondersteuning van de commissie wordt afgestemd met Radboud Services en Bestuursbureau.

Samenstelling commissie (1 oktober 2024)

- Het onderhavige document met opzet en opdrachtformulering voor de commissie wordt vastgesteld door het CvB en de adviescommissie wordt ingesteld.
- De commissie zal bestaan uit vier leden, afkomstig uit vier faculteiten, en wordt ambtelijk ondersteund door een secretaris.
- Ten behoeve van een goede overdracht zijn onder de vier leden enkele van de eerdere facultaire kwartiermakers die bijdroegen aan de opzet van de commissie.

Pilotfase (oktober 2024 – maart 2025)

- De commissie gaat als eerste – in opdracht van het cvb - de samenwerkingsverbanden op instellingsniveau afwegen (zie sectie 2 voor definitie van cat. I.a) aan de hand van boven beschreven kaders.
- Vervolgens worden enkele samenwerkingsverbanden op instituutsniveau (cat. I.b) alsook enkele extern gefinancierde samenwerkingen op facultair niveau (cat. II) voor advisering aangedragen door decanen, om hiermee ervaring op te doen.

Evaluatie (april-mei 2025)

- Na ca. negen maanden vindt een evaluatie plaats (volgens opdrachtgegevens CvB) waarin de hierboven beschreven uitgangspunten worden beproefd op hun bruikbaarheid en aanbevelingen worden gedaan voor bijstelling van de commissie en haar werkwijze.

Instelling van definitieve commissie en bestendige werkwijze (vanaf september 2025)

- Na aanpassing, op basis van de evaluatie.
- Streven is uiteindelijk naar een meer geïntegreerde toetsing op verschillende aandachtspunten zoals opgesomd in sectie 3. Een online beschikbare check kan daarin bv. een poortwachtersrol gaan spelen.

Totstandkoming en verder proces

Een plan van aanpak voor de adviescommissie samenwerkingsverbanden is in de maanden mei en juni 2024 voorbereid door een aantal kwartiermakers uit de faculteiten met ondersteuning door beleidsmedewerkers van de Research & Impact, divisie Academic Affairs en de divisie Information & Library Services. In augustus 2024 werd dit plan van commentaar voorzien door de decanen, door een student assessor en door een inhoudelijke deskundige in een faculteit. De in een brief door de UGV meegegeven adviezen ten aanzien van, onder andere, de in te stellen adviescommissie werden in september ter harte genomen bij de formulering van opzet en opdracht van de adviescommissie. In de maanden augustus en september werd de commissie samengesteld, werd ambtelijke ondersteuning geregeld, en werden een participatietraject en communicatieplan ontworpen. Het geheel omvattende projectplan voor de commissie werd vastgesteld door het cvb op 1 oktober 2024 en zal, cf. afspraak gemaakt tijdens agendaoverleg van 30 augustus 2024, in de UGV van 9 december 2024 met de medezeggenschap worden besproken.